

Primljeno 20. lipnja 2010., prihvaćeno za tisak 5. srpnja 2010.

Vera Blažević

NIVES OPAČIĆ, *RIJEČI S NAHTKASNA I KANTUNALA*
(PREKO NOĆNOG ORMARIĆA),
Profil, Zagreb, 2009.

Nova knjiga Nives Opačić nastavak je knjige *Iza riječi* u izdanju Matice hrvatske iz 2005. godine. U objema su knjigama okupljeni tekstovi koji su izlazili u stalnoj rubrici Vijenca *Što znači, odakle dolazi* od 1999. do 2009. godine. Prva skupina tekstova, nastala između 1999. i 2003. godine, objedinjena je u Matičinu izdanju knjige *Iza riječi*, a više od 120 novih i neuvrštenih priča o riječima svoj je prostor pronašlo *pod istim krovom* ili, u ovom slučaju, *noćnim ormarićem*.

Navedeno govori više o pretpostavljenom čitatelju i prirodi spomenutoga štiva. Priče o riječima namijenjene su svakom čovjeku, jezičnom stručnjaku i laiku, kojemu je stalo do napretka ili, istini za volju, održavanja, a možda i oživljavanja, hrvatskoga jezika. S druge strane, štivo je to koje će ljudi najradije čitati prije spavanja, onako za dušu, što potvrđuju pitke i jednostavne, a opet znalački oblikovane i znanstvenim sadržajem ispunjene rečenice samostalnih tekstova ili, bolje reći, zasebnih priča o riječima, njihovim korijenima, slojevima značenja i razvojnim oblicima.

Potruga za riječima, kao i njihovo promicanje, ne zaustavlja se na hrvatskoj leksičkoj normi, već podrazumijeva i zavidno poznavanje razgovornoga jezika, baš kao što autorica preko nahtkasna (*Nacht, noć + Kasten, ormar, škrinja*) i kantunala (prema tal. *cantone, kut, ugao, prikrajak*) u naslovu knjige povezuje svoje korijene, očeve slavonske i majčine dalmatinske.

Nives Opačić, uistinu upornoj istraživačici i čuvarici hrvatskoga jezika na svim njegovim razinama, u 2009. godini objavljena je još jedna knjiga o riječima *Moja draga škola*. Riječ je o okupljenim esejima koji pripadaju osobitom kontekstu škole, učiteljima i učenicima koji se mogu prisjetiti starih, ali i upoznati s novim i izmijenjenim riječima. Upravo je metajezična razina zna-

nja o riječima, znatiželja da se istraži otkud one zapravo dolaze i što znače zajednička dvjema knjigama iz 2009. godine.

Jednako je tako osobina smještanja svake priče u određeni kontekst odlika knjige *Riječi s nahtkasna i kantunala (preko noćnog ormarića)*. Priče prate prigodna vremensko-prostorna događanja, crpeći riječi za analizu iz njihovoga prirodnog uporabnog okružja. Autorica, primjerice, slušanjem prigodnoga novogodišnjeg koncerta Prljavog kazališta na Trgu bana Jelačića upozorava na besmislenost pogrješno ispjevanoga stiha *to otajstvo čuj, čuj jer se otajstvo kao tajna kršćanske vjere, misterij i sakrament može jedino štovati*. 16. srpnja 2009. godine ipak joj je bliža jezična dvojba koja proizlazi iz mocijske tvorbe za riječi *mandator* (osoba koja daje drugoj osobi mandat, punomoć) i *mandatar* (osoba koja prima mandat, punomoć). Kako je Jadranka Kosor ženska osoba koja prima mandat, osobito je zanimljivo čuti kako ju nazivaju *mandataricom*, *mandatarkom* te, posve neopravdano, ponekad i *mandatorkom*, a da se pri tome nitko nije dosjetio konzultirati jezičnu literaturu, počevši s lektoricom u Vladi Republike Hrvatske.

Ukoričeno izdanje donosi i kratku bilješku o autorici, a na samom kraju knjige nalazi se bibliografska napomena te kazalo pojmova.